

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: <u>IV/1782-0/2016</u>	
Magyarország Alkotmánybírósága 1015 Budapest, Donáti u. 35-45.	
Példány: <u>1</u>	Kezelőiroda: <u>Kvk. IV. 37.935 / 2016</u>
Melléklet: <u>12</u> db	<u>uu</u>

DMSZ-679-1/2016

KÚRIA	
2016 OKT. 21	
Melléklet:	Közlök:

Budapest, 2016. október 20.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[Redacted Name] z Alkotmánybíróságról

szóló 2011. évi CLI. törvény 27. §-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Kvk.IV.37.935/2016/4. számú végzésének Alaptörvény-ellenességét és semmisítse azt meg, mivel sérti az Indítványozó – az Alaptörvény IX. cikk (1)-(2) bekezdéseiben biztosított – véleménynyilvánítási szabadságát és sajtószabadságát.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntés és a releváns törvényi határidők

A Kúriának a Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) 120/2016. számú határozatát (F/1 melléklet) megváltoztató, Kvk.IV.37.935/2016/4. számú végzését (F/2 melléklet, a továbbiakban: Végzés) a [Redacted Name] a továbbiakban: Indítványozó vagy [Redacted Name] len indítvány benyújtásáig nem vette kézhez, a Kúria vele azt nem közölte.

A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről és a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 79. § (3) bekezdése értelmében, figyelemmel a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-ában foglaltakra, az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló határidő a sérelmezett bírói döntés közlésétől számított öt munkanap. A Végzést jelen indítvány benyújtásáig az Indítványozó számára nem kézbesítették, a Ve. 233. § (1) bekezdés szerint vele „közöltnek” így nem tekinthető. Indítványozó rögzíti, hogy a Végzésnek a Kúria honlapján való megjelenése – amelynek kezdő napja egyébként nem is bizonyítható –, a Ve. szerinti „közlésnek” nem tekinthető. A szabályozás és maga a Végzés a közlés tényéhez súlyos jogkövetkezményeket fűz: előbbi az alkotmányjogi panasz benyújtására nyitva álló rövid határidő kezdetét köti hozzá, a Végzés pedig a rendelkező részébe foglalt kötelezettség teljesítésének határidejét is ahhoz képest állapítja meg. A jogbiztonsággal és a jogállami követelményekkel ellentétes volna, ha az Indítványozó nem kapna külön értesítést a

Végzésben foglaltakról, ugyanis nincs kötelezettsége a Kúria honlapjának folyamatos monitorozására, az tőle nem várható el, ellenben súlyos joghátrányok érnék abban az esetben, ha a közlés időpontjának a honlapon való megjelenést kellene tekinteni, de nem érzékelné a kellő időben azt. Mivel azonban időközben Indítványozó tudomására jutott, hogy a Végzés a Kúria honlapján megjelent, annak tartalma számára megismerhetővé vált, és bár Indítványozó továbbra is fenntartja, hogy az vele közöltnek nem tekinthető, így már benyújthatónak tekinti az alkotmányjogi panaszra vonatkozó indítványát.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy jelen alkotmányjogi panasz benyújtására a törvényes határidőn belül került sor.

2. Az Alaptörvényben biztosított, a bírósági végzés által megsértett jog, az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapító és egyéb releváns jogszabályi rendelkezések

A Végzés megsértette a [REDACTED] zólás- és sajtószabadsághoz fűződő jogát, amelyet az Alaptörvény IX. cikke biztosít a számára.

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

(2) Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.”

Az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapító törvényi rendelkezések:

A) Alaptörvény

„24. cikk (2) Az Alkotmánybíróság (...)

d) alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját; (...).”

„24. cikk (3) Az Alkotmánybíróság (...)

b) a (2) bekezdés d) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést; (...).”

B) Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.)

„27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

„43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti.

(2) A bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményére a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni.”

Az alkotmányjogi panasz szempontjából releváns egyéb jogszabályi rendelkezések:

A) Alaptörvény

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk (3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

B) A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mtv.)

„3. § Magyarországon a médiaszolgáltatások szabadon nyújthatók, a sajtótermékek szabadon közzétehetők, az információk és a vélemények a tömegkommunikációs eszközök útján szabadon továbbíthatók, a nyilvános vételre szánt magyarországi és külföldi médiaszolgáltatások szabadon elérhetők. A médiaszolgáltatás és a sajtótermék tartalmának meghatározása szabad, a médiaszolgáltató és a sajtótermék kiadója felelősséggel tartozik e törvényben foglaltak betartásáért.”

„203. § 55. Politikai reklám: valamely párt, politikai mozgalom vagy a kormány népszerűsítését szolgáló vagy támogatására ösztönző, illetve azok nevét, célját, tevékenységét, jelszavát, emblémáját népszerűsítő, a reklámhoz hasonló módon megjelenő, illetve közzétett műsorszám.”

„203. § 64. Társadalmi célú reklám: politikai reklámnak nem minősülő, üzleti érdekeltséget nem tartalmazó, reklámcélokat nem szolgáló, ellenérték fejében vagy anélkül közzétett felhívás vagy közérdekű üzenet, amely valamely közérdekű cél elérése érdekében kíván hatást gyakorolni a médiaszolgáltatás nézőjére vagy hallgatójára.”

C) A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről és a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (Nsztv.)

„69. § Országos népszavazási kampányidőszakban politikai reklámot a kezdeményezés szervezői, továbbá a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok tehetnek közzé. A politikai reklámok közzétételére az Európai Parlament tagjainak választásán irányadó szabályokat kell alkalmazni.”

D) A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.)

„147/A. § (4) A közszolgálati médiaszolgáltató naponta három alkalommal, a 6-8, 12-14 és 18-20 óra között kezdődő időszakokban, megszakítás nélkül köteles biztosítani a politikai reklámok közzétételét. (...)”

„147/A. § (5) (...) A jelölő szervezet politikai reklám közzétételét egy időszámban naponta csak egyszer, legfeljebb egyperces időtartamban kérheti.”

„147/B. § A 147/A. §-ban foglalt rendelkezéseket az Európai Parlament tagjainak választásán is alkalmazni kell azzal, hogy a rendelkezésre álló műsoridő tartama az összes lista és az összes közszolgálati médiaszolgáltató tekintetében együttesen háromszáz perc.”

„147/E. § A közszolgálati médiaszolgáltató a 147/A-147/D. §-ban foglaltakon túl további politikai reklámot nem tehet közzé.”

3. A tényállás és az Indítványozó közvetlen érintettsége

A [REDACTED] nevezésű lineáris audiovizuális (televíziós) médiaszolgáltatásban 2016. szeptember 28-án 20 óra 40 perckor Magyarország Kormánya megrendelésére társadalmi célú reklámot tett közzé, melyben három megszólaló személy szájából egyaránt a „*Szeretem Magyarországot, és szavazok október 2-án!*” mondat hangzott el. A műsorszámmal kapcsolatosan az NVB-hez benyújtott kifogás szerint az érintett szpot tartalma szerint nem társadalmi célú reklám, hanem politikai reklám és ennek megfelelően arra a Ve.-ben foglalt előírások irányadóak.

Az NVB megállapította, hogy a kifogásolt műsorszámban elhangzó szöveg, a közvetlen demokrácia gyakorlása, a népszavazáson születendő döntés legitimitása érdekében a népszavazáson történő választópolgári részvételre való biztatásként értékelhető, de nem irányul a választói akarat (a szavazat mibenlétére vonatkozó egyéni döntés) befolyásolására. Az NVB álláspontja szerint a műsorszám nem a Kormánynak a 2016. október 2-ai népszavazás kapcsán elfoglalt álláspontját népszerűsíti, és nem hordoz politikai tartalmat. Az NVB megítélése szerint a műsorszám közérdekű üzenetként értékelhető, amely közvetlenül azt a közérdekű célt szolgálja, hogy a népszavazás intézménye az Alaptörvényben rögzített céljának és funkciójának megfelelő szerepet töltsön be és a népszavazáson született döntéssel az Országgyűlés végrehajtó szerepbe kerüljön. Mindezek alapján az NVB szerint a kifogásolt műsorszám az Mttv. (a kérdésben irányadó) fogalmi rendszere szerint társadalmi célú reklámnak minősül, ezért a kifogást elutasította.

Az NVB határozatával szemben benyújtott felülvizsgálati kérelem nyomán született meg a Kúria Végzése, amelyben az NVB 120/2016. számú határozatát megváltoztatta, megállapítva, hogy a kifogásolt műsorszám közzétételével a [REDACTED] megsértette a politikai reklámok közzétételére vonatkozó rendelkezéseket.

A Végzés indokolása szerint a szavazáson való részvételre buzdítás olyan közérdekű üzenet, amely a nép általi közvetlen hatalomgyakorlás megvalósulása érdekében kíván hatást gyakorolni a műsorszám nézőjére, hallgatójára. A Kúria osztotta a kérelmezett azon megállapítását, amely szerint a népszavazáshoz való jog gyakorlására felhívó kormányzati aktivitás közérdeket szolgál. A Kúria megállapítása szerint ugyanakkor a jelen ügyben megállapítható volt, hogy a népszavazási kampányban a politikai diskurzus részét képezte a részvételre és a népszavazástól való távolmaradásra ösztönző kampánytartalom is. Ebben a kontextusban – hangsúlyozandó, hogy kampányidőszakban – a Kormány megbízásából készült, a részvételre ösztönző reklám nem függetleníthető a népszavazás szervezőjének céljától, amely nem csak a Kormány számára kedvező döntésre, hanem a népszavazás

érvényességére is irányult. Ezáltal a vitatott műsorszámban megjelent a Kormány céljainak támogatására való ösztönzés, ami azonban a politikai reklám mint műsorszám fogalmi ismérve. Mivel az Mttv. 203. § 64. pontja szerint a műsorszám akkor minősül társadalmi célú reklámnak, ha az nem politikai reklám, ezért a műsorszám önmagában vett közérdekű célját a jelen népszavazási kampány tartalma és iránya felülírta.

A fentiekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a kifogással érintett üzenet politikai reklámnak és nem társadalmi célú reklámnak minősül, annak 20 óra 40 perces közzétételével pedig sérült a Ve. 147/A. § (4) bekezdése, ezért a jogsértés megállapítása mellett a [REDACTED] a Végzés rendelkező részének közzétételére kötelezte.

Miután mind az NVB döntése, mind pedig a Kúria Végzése a [REDACTED] szemben született, utóbbi rá nézve kötelezést tartalmazott, amely alapvető jogát korlátozta, így az ügyben való érintettsége megállapítható. A vezérigazgató képviseleti jogát Indítványozó vonatkozásában igazolja az **F/3 mellékletként** benyújtott cégkivonat, illetve az **F/4 melléklet** alatti aláírási címpéldány.

4. A sérelmezett bírósági döntés Alaptörvénnyel való összhangjának hiánya

Az Alkotmánybíróság gyakorlata során számos határozatában értelmezte a véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság alapjogának tartalmát. A határozatok következetesen hangsúlyozzák, hogy e szabadságok a plurális, demokratikus társadalom alapvető értékei. A véleménynyilvánítás szabadságának kitüntetett szerepe van az alkotmányos alapjogok között, azoknak a kommunikációs alapjogoknak az „anyajoga”, amelyek az egyén megalapozott részvételét biztosítják a társadalmi és politikai folyamatokban. Az eszmék, nézetek szabad kifejtése a demokratikus társadalom létezésének alapfeltétele [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.].

Az Alkotmánybíróság gyakorlata kezdettől fogva képviseli azon nézetet, mely szerint „[a]z egyéni véleménynyilvánítási szabadság szubjektív joga mellett az Alkotmány 61. §-ából [Alaptörvény IX. cikkéből] következik a demokratikus közvélemény kialakulása feltételeinek és működése fenntartásának biztosítására irányuló állami kötelezettség. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog objektív, intézményes oldala nem csak a sajtószabadságra, oktatási szabadságra stb. vonatkozik, hanem az intézmény rend szernek arra az oldalára is, amely a véleménynyilvánítási szabadságot általánosságban a többi védett érték közé illeszti. Ezért a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos határait úgy kell meghatározni, hogy azok a véleményt nyilvánító személy alanyi joga mellett a közvélemény kialakulásának, illetve szabad alakításának a demokrácia szempontjából nélkülözhetetlen érdekét is figyelembe vegyék” [30/1992. (V. 26.) AB határozat ABH 1992, 167, 172.].

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a szabad véleménynyilvánítás joga kettős megalapozottsággal bír: a véleményszabadság egyszerre szolgálja az egyéni autonómia kiteljesedését és a közösség oldaláról a demokratikus közvélemény megteremtésének, fenntartásának a lehetőségét.

Az Alkotmánybíróság rámutatott továbbá arra, hogy „[a] véleménynyilvánítási szabadság a sajtószabadság vonatkozásában sajátosan érvényesül. A sajtó szabadságát arra figyelemmel kell garantálnia az államnak, hogy a »sajtó« a véleményalkotáshoz szükséges

információszerzésnek, a véleménynyilvánításnak és véleményformálásnak kitüntetett fontosságú eszköze” [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 229.].

A sajtó szabadságának joga – az Alaptörvény hatálya alatt is – kettős megalapozottságú, így a politikai közösség oldaláról igényként jelenik meg a szabad sajtó működésén alapuló, a demokratikus közvélemény kialakításához nélkülözhetetlen közérdekű információk megszerzésének, a véleményformálás alapját képező tájékozódásnak a joga. A demokratikus közvélemény alakítása a sajtó mint intézmény jogaként, egyben felelőségeként jelentkezik [165/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 478, 503.].

A sajtószabadság jogának korlátozására kivételesen, csak szűk körben és arányos módon kerülhet sor akkor, ha azt más alapjogvédelme, vagy „a demokratikus közvélemény kialakulása feltételeinek és működése fenntartásának biztosítására irányuló állami kötelezettség teszi szükségessé” [37/1992. (VI. 10.) AB határozat, ABH 1992, 227, 229.].

A véleménynyilvánítási szabadság és a sajtószabadság mint a demokratikus államberendezkedések szükségszerű alappillérei, nem kizárólag a többség által elfogadott és támogatásukról biztosított nézetek nyilvános hangoztatását, terjesztését foglalják magukban. Ezen alapvető jogok természetesen a másoknak nem – vagy akár magának a többségnek sem – tetsző vélemények, őket esetleg sértő, bántó, illetve megbotránkoztató közlések szabadságát is jelenti. Továbbmenve, a demokratikus értékeket elutasító, tagadó, ebből következően pedig a demokratikus folyamatok elleni cselekvésre felhívó vélemények sem zárhatók ki a közbeszédből, így ezek korlátozása sem lehet alkotmányosan igazolható.

Az indítvánnyal támadott Végzés maga is hivatkozik arra, hogy a közzétett műsorszám közérdekű célt szolgált, nevezetesen a népszavazáson való részvételre buzdítással az eredmény legitimitását igyekezett növelni ([15] bekezdés). Ezen állásponttal szemben azonban a kampány szerves részét képezte a népszavazástól történő távolmaradásra buzdító – azaz a demokratikus döntéshozatal elé akadályokat gördítő, de ettől függetlenül a demokratikus diskurzusban teljes mértékben legitim, védett véleménynek számító – üzenet.

A Kúria Végzése alapján ugyanakkor ezen utóbbi nézet kampányban való feltűnése arra az eredményre vezetett, hogy a népszavazáson való részvételre felhívó üzenet elismerten közérdekű, a társadalom érdekeit és ezáltal a demokrácia eszméjét szolgáló természete háttérbe szorult, és korlátozást szenvedett el.

Az Alkotmánybíróság fentiekben is idézett töretlen gyakorlata értelmében a sajtószabadság intézményes oldala azt hivatott biztosítani, hogy a társadalom tagjai számára valamennyi vélemény, információ rendelkezésre álljon ahhoz, hogy a közéleti kérdésekben tájékozott egyénként felelős döntéseket hozhassanak. A demokratikus nyilvánosság keretei között mind a demokratikus értékeket támogató, mind pedig az azokat tagadó, elutasító nézeteknek egyaránt helyet kell biztosítani. Ebből következően azonban nem összeegyeztethető a sajtószabadság alapjogával, amennyiben valamely vélemény nyilvánosságban való megjelenése elé a vele szembenálló nézetek közéleti diskurzusban történő jelenléte korlátokat állíthat. Még inkább idegennek tűnik a tájékozódáshoz való jog érvényesülését is biztosítani hivatott sajtószabadság eszméjétől az a bírósági döntés, amely a demokrácia egyik legalapvetőbb intézményének (a népszavazásnak) a támogatásáról szóló „vélemény” megjelenése elé kíván akadályokat állítani egy, éppen a demokratikus folyamatokkal szembehelyezkedő álláspontnak a közbeszédben való megjelenése okán.

A Végzésben foglaltak a konkrét ügyet tekintve arra az eredményre vezettek, hogy a Kormány – részvételre buzdító – álláspontja csak a politikai reklámok közzétételére rendelkezésére álló 50 perces időkerete terhére, meghatározott időpontokban kerülhetett volna sor. Politikai reklám közzétételére azonban az Nsztv. 69. §-a alapján kizárólag a kezdeményezés szervezői, továbbá a kezdeményezés szervezésében részt nem vevő, de országgyűlési képviselőcsoporttal rendelkező pártok jogosultak. A Végzésben foglaltak elfogadása így arra az eredményre vezetne, hogy egy éppen aktuális politikai vélemény (a népszavazásról való távolmaradásra ösztönzés) miatt a népszavazáson való részvételre buzdító álláspontok közzétételi lehetőségei leszűkülnek. A demokratikus jogállam alapvető jellemzői azon eljárások, döntéshozatali mechanizmusok, amelyek útján a közhatalom forrása, a nép nyilvánít véleményt és tagjai személyesen, közvetlenül vesznek részt a döntésekben. Az ezen eljárásokban való részvétel a demokrácia lényegét fejezi ki, illetve valósítja meg; a népszavazáson, illetve más kontextusban az országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti választásokon való minél nagyobb számban történő állampolgári részvétel tehát a demokratikus jogállam alapvető érdeke, mi több, elemi fundamentuma. Minél alacsonyabb a részvétel az egyes döntések meghozatalára irányuló eljárásokban, annál csekélyebb az így meghozott döntések legitimitása, szélsőséges esetben, az állampolgári érdektelenség jelentős mértéke esetén a demokrácia maga is veszélybe kerülhet.

Ugyan a demokráciák jellemzője az, hogy bizonyos mértékig a magát a demokratikus rendet is támadó vagy kétségbe vonó álláspontok számára is védelmet nyújt, így egy népszavazástól vagy választástól való távolmaradásra buzdító üzenet is élvezi az Alaptörvény IX. cikk védelmét, de abszurd eredményre vezetne, ha az efféle vélemények – amelyek tehát alapvetően ellentétesek a demokrácia eszméjével – védelme arra a következményre vezetne, hogy az eltérő – a demokratikus eljárásokat népszerűsítő, az azokon való részvételre buzdító – vélemények közzétételét korlátozza.

A Végzés tehát nem csupán az ügy konkrét körülményei tekintetében vizsgálható, hanem az abból fakadó általánosabb következtetések is figyelemre méltóak. Elfogadva ugyanis a Végzés *ratio decidendi*jét, abban az esetben, ha van olyan jelölő szervezet, politikai párt, vagy akár civil szervezet, amelyik valamely demokratikus eljárástól való távolmaradásra buzdít, úgy ez a vélemény korlátozná az olyan műsorszámok közzétételét, amely pedig ezzel ellentétesen, a részvétel mellett állna ki. Igaz ugyan, hogy ez az álláspont egyfelől politikai reklámként is közzétehető lehet, de mivel tartalma önmagában semleges (nem kívánja a leadott szavazat tartalmát befolyásolni), ezért nem életszerű, és nem is elvárható a politikai pártoktól, vagy egy népszavazás kezdeményezőjétől, hogy a rendelkezésükre álló, eleve szűkös műsoridőt a választási/népszavazási kampányidőszakban ezen üzenet közzétételének céljára rendeljék.

Az is igaz, hogy Végzés által előidézett korlátozás kizárólag a lineáris médiaszolgáltatásokban érvényesül, tehát bármely más médium (nyomtatott sajtó, internetes orgánumok, *social media*, közterületi plakátok stb.) továbbra is alkalmas lenne arra, hogy ezt az üzenetet rajta keresztül továbbítsák, de ez egyfelől nem orvosolja az Indítványozó szólás-és sajtószabadsághoz fűződő jogának korlátozása miatti sérelmét, másrészt figyelembe kell venni azon tény is, amely szerint a mai napig a televízió a legnépszerűbb, legnagyobb véleménybefolyásoló képességgel rendelkező médium, így az egyéb kommunikációs eszközök megléte nem változtat azon, hogy a televízió nélkül egy-egy üzenet csak jelentősen mérsékeltebb hatás kiváltására lehet alkalmas. Figyelemmel pedig arra, hogy a közügyek

megvitatásában nem csupán a pártok és a Kormány vesz részt, az effajta korlátozás – ha a Végzésben foglaltakat általános érvennyel ruházzuk fel – valamennyi személy és szervezet szabad politikai véleménynyilvánítását csorbíthatja. Az állampolgárok megfelelő tájékoztatása, információszerzésük szabadsága mellett tehát ez potenciálisan bárki véleménynyilvánítás szabadságának sérelmét is jelentheti, hiszen társadalmi célú reklám megrendelésére bárki jogosult.

A Végzés elvi tartalma szerint „a műsorszám közérdekű célját [azonban] a népszavazási kampány tartalma és iránya felülírhatja” ([32] bekezdés). A Kúria által adott iránymutatás bizonytalan helyzetet teremt, ezáltal súlyos veszélyeket rejt a szerkesztői szabadságra, ezen keresztül pedig értelemszerűen a sajtószabadságra nézve. A közel két évtizede töretlen jogszabályi környezet, illetve a kapcsolódó jogalkalmazói gyakorlat szerint egy üzenet megfelelő kategóriába (jelen esetben politikai reklám vagy társadalmi célú reklám; emellett közérdekű közlemény és reklám) sorolását az adott közlemény tartalma szerint kell eldönteni. A tartalmi elemzés – helyes esetben – minden közlemény tekintetében egyetlen eredményre vezethet. A Kúria elvi megállapítása azonban arra kényszeríti a [REDACTED] [REDACTED] hogy a választási kampány során a közbeszédben megjelenő nézetek, álláspontok ruggvényében döntsön a műsorszámok besorolásáról.

A Kúria értelmezésének elfogadása azt eredményezi, hogy a közbeszédben előbb teret nyert közérdekű üzenet (jelen esetben: a népszavazástól való távolmaradásra buzdítás) az ezzel ellentétes álláspont megjelenésének korlátozójává válik, aránytalan, és tartalmi alapú korlátozást gyakorolva a szólás- és sajtószabadság alapjogára.

A Végzésben értékelt műsorszám nem tekinthető ugyan közvetlenül a médiaszolgáltató „véleményének”, tekintettel arra, hogy az Magyarország Kormánya megrendelésére került adásba szerkesztésre. A médiumnak ilyen esetben nincsen ráhatásra magára a tartalomra, mindössze annak „befogadásáról” és adásba szerkesztéséről dönthet; ebben viszont a megrendelő nem gyakorolhat rá szerkesztői befolyást [ld. Mttv. 32. § (1) bekezdés]. Mindezen szabályok és a műsorszám illetően jellege azonban nem vezet oda, hogy az e műsorszámok (és az azokban megjelenő álláspontok, vélemények) korlátozhatósága más alkotmányos mérce szerint ítéltetne meg, mint a médiaszolgáltató „saját” tartalmait.

A médiaszabályozás (közvetlenül pedig az Mttv.) alapján ugyanis a társadalmi célú reklámok (és a politikai reklámok, közérdekű közlemények, sőt a kereskedelmi közlemények is) a médiaszolgáltató szerkesztett tartalmainak tekinthetők. Az a megkötés, miszerint e műsorszám típusok megrendelője nem gyakorolhat szerkesztői befolyást a médiaszolgáltatás tekintetében, mindössze annyit jelent, hogy a) a médiaszolgáltató – a törvény keretei között – maga dönthet e műsorszámok közzétételéről, annak módjáról, időpontjáról, illetve b) a médiaszolgáltató egyéb műsorszámainak tartalmában módosítást, vagy a közzététel lemaradását a megrendelő nem szabhatja a megrendelés feltételéül. Ugyanakkor amennyiben a médiaszolgáltató a megrendelést befogadja, úgy a műsorszám (jelen esetben a társadalmi célú reklám) a médiaszolgáltató műsorfolyamának részévé válik, azért ő az Mttv. szerinti felelősséget vállalja, alkotmányjogi értelemben ezzel a műsorszám üzenete saját, alkotmányos védelmet élvező véleményévé válik. A Végzés tehát közvetve ugyan a Kormány, illetve tágabb értelemben a társadalmi célú reklámok megrendelőjének a véleménynyilvánítási szabadságát érintette, de az alkotmányjogi panasz szempontjából csak az releváns, hogy az Indítványozó vélemény- és sajtószabadságát közvetlenül korlátozta.

Amennyiben az ügyben szereplőhöz hasonló üzeneteket a jogrendszer megfelelő indok nélkül korlátozza, úgy a média – illetve a [REDACTED] nem lesz képes maradéktalanul ellátni a demokratikus társadalmakban tőlük elvárt kiemelten fontos szerepet, a demokratikus eljárások megfelelő támogatását, és egyúttal vélemény- és sajtószabadsága is aránytalan és szükségtelen korlátozást fog szenvedni.

5. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése, illetve hiánya

Az NVB döntésével szemben a Ve. 222. § (1) bekezdése és a 229. § (1) bekezdése értelmében bírósági felülvizsgálati eljárás kezdeményezhető, amelyet a Kúria bírál el. A Ve. 232. § (5) bekezdése rögzíti, hogy a bíróság – jelen esetben a Kúria – határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az Nsztv. e tekintetben nem tartalmaz eltérő szabályozást. Az Indítványozó az NVB 120/2016. számú határozatával szemben bírósági felülvizsgálati eljárást kezdeményezett, amely eljárás eredményeképpen a Kúria meghozta a – jelen alkotmányjogi panasszal támadott – Végzést.

Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtására azt követően került sor, hogy Indítványozó a számára rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltak is teljesültek. Tekintettel továbbá arra, hogy – amint fentebb is kifejtettük – a Ve. 232. § (5) bekezdése alapján a Kúria határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye, az ügyben egyéb (sem rendes, sem rendkívüli) jogorvoslati eljárás nincs folyamatban.

6. A személyes adatok zártan kezelése

Az Indítványozó képviselőjeként, az Abtv. 52. § (5) bekezdés szerint kérem személyes adataim zártan kezelését az eljárás során.

Tisztelettel:

[REDACTED]

Melléletek:

F/1 – A Nemzeti Választási Bizottság 120/2016. számú határozata

F/2 – A Kúria Kvk.IV.37.935/2016/4. számú végzése

F/3 – A [REDACTED]

F/4 – [REDACTED]

vezérigazgatójának aláírási címpeldánya